

ЗАГАДКИ

БОГДАН

ФЕДЧУК

Ч. 13

БОГДАН Б. ФЕДЧУК

ЗАГАДКИ

ТРИНАДЦЯТА ЗБІРКА ВІРШОВАНИХ ЗАГАДОК

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПЕДАГОГІВ У КАНАДІ
Торонто, 1973-1974.

Малюнки ребусів укладу автора,
виконав М. Битинський

Малюнок на обкладинці виконала Ірка Бурий, учениця
10-тої класи „Рідної Школи” при філії УНО
в Західньому Торонті

Накладом автора

Усі права застережені

ДРУКАРНЯ ВИДАВНИЦТВА „ГОМІН УКРАЇНИ”
140 Bathurst Street, Toronto, Ontario, M5V 2R3, Canada

BOHDAN FEDCHUK

RIDDLES

(GRASP AND GUESS)

THIRTEENTH BOOK

UKRAINIAN TEACHERS' ASSOCIATION OF CANADA

Toronto, 1974.

Присвячую моїм колишнім ученицям і учням на рідних землях, і в розсіянні, зокрема теперішнім моїм ученицям і учням „Рідної Школи” при філії УНО в Західньому Торонті, Онт., Канада, з нагоди ювілею 40-річчя її існування.

АВТОР

**ШКІЛЬНИЙ АМАТОРСЬКИЙ ГУРТОК НА РІДНИХ
ЗЕМЛЯХ, В УКРАЇНІ**

*Учениці й учні 8-мої класи „Рідної Школи” при філії
УНО в Західньому Торонті, Канада. 1974 рік.*

з учителем Богданом Б. Федчуком — опікуном класи.

Фото: М. Сенькусь — уч. 8-мої класи

У СОРОКРІЧЧЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ” ПРИ ФІЛІІ УНО
В ЗАХІДНЬОМУ ТОРОНТІ,

*Сорок років пройшло у змаганнях важких,
Тож виходить — пройшли вже немало.
А погляньмо позад, всі побачать той шлях,
Що він пройдений добре і вдало.*

*Ви, провадили так, як Мойсей, нарід свій,
Сорок років водив по пустині,
Але Ви, слід лишали по собі тривкий,
Ви лишали великі твердині.*

*Мандрів тих, СОРОК РОКІВ, дорога важка.
Теж важкі були мандри Мойсея.
Але нарід давів до своєї мети,
І у Вас є та сама ідея...*

*Ні, не легко було, без харчів і води,
Нарід збіджений вести в пустелі...
Але Ви, крок за кроком, вперед, все вперед,
І лупали на шляху всі скелі.*

*Так, Мойсей близько був зі своїми, — мети.
Нам, ще дуже дорога далека...
Ще і голод, і холод, докучать не раз,
Громи, тучі наб'ють, в'їсться спека.*

*І дійдуть до мети, вірні, сильні усі...
Вірю твердо, ніколи не трачу надії,
Що ще прийде той час, свято волі для нас,
Проголосять ще дзвони Софії.*

*Щоб не сталося так, як це справді було,
Із Мойсеем, — народом-жидами,
Щоби було кому, там де треба дійти,*

Вже протертими добре слідами.

Хоч і босі, і пішки, — готові ми йти!

Хоч і ноги скалічить дорога.

Та ми МУСИМО, МУСИМО, всі там дійти!

Та ж ми віримо також у Бога!

Тож кріпитись, йти, уперед, уперед!

І вести до мети всіх завзято.

Я бажаю, щоб нарід довести туди...

Там, де ВОЛІ відбудеться СВЯТО.

БОГДАН ФЕДЧУК

1.

Він — „Мойсей” і „Каменяр”,
 Бив гранітні скелі
 І мостив шляхи, щоб нас
 Вивести з пустелі.

2.

А чи чули ви про Пчілку,
 Що без крил літала?
 Медом знання і краси
 Нарід годувала?

3.

Як назвати пісню, що
 Ліс її співає?
 Хто цю пісню написав?
 Ну, скажіть, хто знає.

4.

Це, приглянувшись, вгадає
 Навіть і дитина:
 Що то є ? початок, — „світ”
 Кінчик з риби, — „лина”.

5.

До „один” додати дві нулі,
 Два займенники: „Я”, „ТИ”, —
 От і маєм дієслово,
 Що пояснює „не йти” !

6.

Перше вгадуй назву місця,
 Де гуртом живуть там люди;
 „Я” відкинь, — тварину вперту
 Означать вухату буде.

Іван Котляревський (1769-1838).
"Батько нової укр. літератури".
Написав: "Енеїду", "Наталку Полтаву" та ін.

Мал. Ч. 28.

Мал. Ч. 1.

Іван Франко (1856-1916).
Найвидатніший письменник, поет,
автор наукових праць і громад-
ських діяч.

Мал. Ч. 3.

Леся Українка (1871-1913).
Авторка поезій і драм. творів, які
заслужують на визначне місце
в світ. літературі.

7.

В назві (давніх українців)
Бога блискавки і грому
Букву „Н” лише відняти, —
Край це знаний не одному.

8.

Що це — без вогню горить
І без подум'я палає;
Тож як палом тим пашисть,
Чим, кого це зогріває?

9.

Хоч його нема в цій книжці,
Уявіть собі малюнок
І скажіть відкрито, ясно,
Що таке це — поцілунок ?

10.

Слово це вперед читати —
Це солодке щось людині;
А назад — то це є захист
І самотньому й родині.

11.

Хто це нишпорить усюди,
Скрізь нипає сам - один
І шукає там, де люди,
Найцікавіших новин ?

12.

Ви не думали, напевно,
Ще над тим ніколи:
Посередині стоїть, що
Вашої теж школи ?

13.

По дощі багато в лісі
Їх збирають люди,
Як без „Г”, то вже у водах
Їх багацько — всюди.

14.

До числа 100 додай ноту,
„Р” додати на кінець;
А разом — ім'я це майстра, —
Робить меблі цей „мистець”.

15.

А цього початок слова —
Міра площі в полі,
Нота ще, займенник „Я” ...
Разом — захист волі.

16.

Те, в лапках, склади, Миколо:
Під Карпатами це „КОЛО”,
Два займенники додай —
„МИ” і „Я” і вже вгадай ? !

17.

Уперед читать це слово —
То potwierження чогось;
Взад — страшна людини назва
(Щоб пізнати не прийшлося).

18.

Уперед читай те слово. —
Перед паном гне він спину.
Взад — місцевість: простувати
Тут почав її, мій сину.

19.

Що за стовп це переважний,
Бо цілий він кістяний.
І кінців він має два:
На одному — голова,
Другий же це той кінець —
Ним сідаєш на стілець.

20.

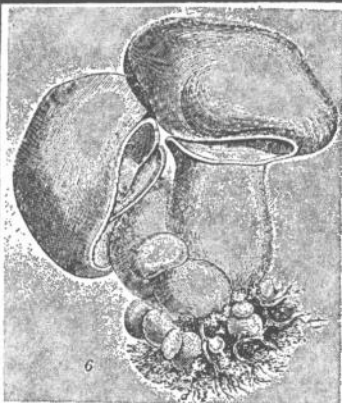
Кругла, плоска, та держак —
Не залізний (ліпше так).
Припікають на вогні, —
Я печу, що є на дні.
А кінець усіх тих мук
Вам смачне щось дасть до рук.

21.

Що це? Ходить хоч без ніг,
Не питаючи доріг?
Часто гримає на нас,
Плаче й жалує нараз,
Ллються сльози як з цебра, —
Для загального добра.

22.

Я — незнана за погоди,
А з'являюсь — нароблю шкоди:
Дерево стовпи ламаю
І дахи з хатів зриваю.
Букву „К” мені додайте, —
У землі росту. Вгадайте !

ГРИБИ Ч:13.

РИБИ.

Ч.13.

РИНКА

Ч:20.

СКОВОРОДА.

ОСЕЛ.

Число 6.

КЛЯРНЕТ
Ч.23.

23.

Досить довге, крутле, чорне,
 А в середині — діра.
 Зверху дірочки маленькі,
 І кричить, коли пора . . .
 А пора тоді, як дують,
 Часто - густо, прямо в рот.
 Тож пищить ріжноманітно
 Наче трісне він, от - от.

24.

Як це можна пояснити
 (Хоч і вір у це, не вір)
 Люди всі, свій труд вкладають
 У мальований папір.
 В цім Америка є перша,
 А Канада суне вслід.
 Починає убожати
 Цей папір ввесь людський рід.

25.

Тут подумати також
 Треба і солідно,
 Загадку цю розв'язати
 З правилами згідно:
 У секундi лиш одній,
 (Треба добре знати),
 І провінцій всіх столицю
 Щоб якслід назвати.

26.

Посуд з ручкою це круглий,
 Смажать в ньому їжу.
 Пригрівають, чи готують,
 Тобто в ринці, свіжу.

Назву правильну її
Хай з'ясує строфа,
Українського згадавши
Барда - філософа.

27.

Що за КВІТКА це чудна. —
Мала руки й ноги,
На вгороді не росла,
Бо не мала змоги?
Без коріння, без листків,
Виростала сміло,
Україну ж прикрасило
Цей квітки діло.

28.

Він був перший, хто такий?
Перший дав нагоду...
Перший книжку написав
Мовою народу.
Це неначе спів весни,
Трелі солов'їні,
Він — відродження віщун
Цілій Україні.

29.

Чи ви, діти, про те чули,
Чи всі діти знають?
Є тварини, що ніколи
Спати не лягають.
Спати — сплять, та як цікаво,
Поділюся з вами:
Вони висять, коли сплять
Догори ногами.

ГРИГОРІЙ СКОВОРОДА
український філософ
1722—1794. Мал. Ч: 26.

ОЛЕНА ПЧІЛКА.
Ольга Косач-Драго-
маєва, письменниця,
мати Лесі Українки
1849—1930. Мал. Ч: 2.

**ГРИГОРІЙ КВИТКА-ОСНОВ'Я-
НЕНКО, 1778—1843.** Перший ук-
раїнський прозаїк нової україн-
ської літератури. Мал. Ч: 27.

30.

Хлопчик бігає по цифрах
 Від один до дев'яти,
 Ще й нуля не пропускає —
 Треба ж „суму” віднайти.
 Хоч розкидані всі цифри,
 Скаче тут і скаче там,
 Іх разом додасть і „суму” —
 Що ж воно — покаже вам?

31.

Загадка найбільша в світі
 Між усіма загадками,
 Не розв'язана ніким ще,
 Ані навіть мудрецьями.
 Загадка ця всюди ходить,
 Обсервуємо щоднини,
 А відноситься найбільше
 Особливо до - людини.

32.

З мене чорний хліб, поживний,
 Залишіть от — звуся як,
 Ще й слівце таке додайте,
 Що воно спокою знак,
 От і вийде назва міста,
 (З двох іменників один).
 Тож над цим також подумай
 В розваговий час годин.

33.

Хто змальовує картини
 Краєвидів і подій,
 Ситуацій, характерів,
 В боротьбі життя твердій?

Тут малюнки хоч барвисті,
 Це — не фарба, не олій, —
 Тут душевний стан, реальність
 Поривів, ідей, надій.

34.

Це ім'я жіноче, гарне,
 Навіть досить знане,
 А відкинь кінцеве „а” —
 Значення погане.

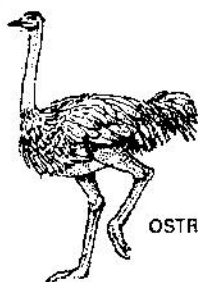
Означало так давно,
 Як і в нашу днину,
 І жорстоку й озвірілу,
 І страшну людину.

35.

Росло в лісі, зеленіло,
 Говорить воно не вміло,
 А зрубали і змололи
 То пішло й воно до школи.
 Там теж мусіло мовчати,
 Та от можемо ще сказати,
 Що хоча й тоді мовчало,
 А всього та всіх навчало.

36.

В слові — назві того хлопця,
 Що до школи ходить,
 Пропустити круглу букву
 Що тоді виходить?
 Допоможу, це той, діти,
 Хто цю назву має,
 Щось до вікон і подібне
 Але що вставляє?

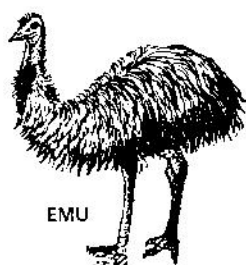
OSTRICH

СТРУСЬ 4.37.

RHEA

PEA 4.37.

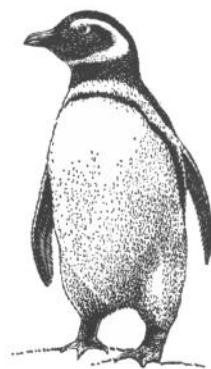
EMU

ЕМУ 4.37.

THE KIWI, NEW ZEALAND'S NATIONAL BIRD

KIBI-KIBI.4.37

ПИНГВИН
4.37.

37.

Про речі цікаві на світі
Учиться, хто ходить до школи.
Наприклад є птахи десь дикі,
Проте, не літають ніколи.
 Що можете ви, хоч про котрусь
 Щонебудь хоч трохи сказати?
Як ні, то в ці і книжці шукайте,
Знання щоб про них вам придбати.

38.

Нас є четверо на світі,
Три брати й одна сестра,
Що як ходите до школи,
Знати вам про нас пора.
 Завжди ми одні й ті самі,
 Вічні, але людський рід
 Ніби нас відкрив, дав назви
 Та ще й визначив наш слід...

39.

Гуде, клекоче день і ніч,
Огнем пекельним дише піч.
Горить каміння і скала,
Що у нутрі землі була.
 Тече струмком огнистий плин,
 І родиться його тут син.
Там бухає синявий дим,
А щось стає густим, твердим.

40.

Понад море, океани,
Понад гори, понад ліс,
Хтось невидимий ширяє
І новини нам приніс,

Лине пісня веселкова
Музика, казки до хат,
Щось для хлопчиків цікаве,
Щось цікаве для дівчат.

41

Їх є скупчення великі,
Ці — рішають долю.
Їх завдання — боронити
У потребі волю.
На землі чи то в повітрі,
НА — і ПІД водою.
Смерть наїзникам являють
Всі вони собою.

42.

Хоч на вигляд наче мертве,
В дійсності, вона живе,
Бо у неї, в чорнім тілі,
Біла, чиста кров пливе,
Ще й на зовні випливає...
Як те місце люди звуть?
Люди, звірі і рослини
Кров цю білу радо п'ють.

43.

Зморщилась, коли з'явилась
Пані знана і дивна. . .
Зморщене лице, горбата
І заплакала вона.
Від зарання літ дитячих
Тратить зморщки пані ця,
Хоч повільно, непомітно, —
Мов „молодшає” з лица.

44.

ШАРАДА

Перша буква в слові ВІТЕР,
 Друга в слові е СЕМЕН.
 Третя е у слові СОСНА,
 А четверта в слові КЛЕН.
 П'ята е у слові ГАННА,
 П'ята теж у слові цім,
 Зібрані ж ці букви разом —
 Любий в році час усім.

45.

Ген на півночі, далеко,
 В царстві льоду і снігів,
 Де нема ніколи літа
 Ані гарних теплих днів,
 Де полярна сяє зірка,
 Де магнетний є бігун
 Де все вічні є морози
 Серед криги і лятун,
 В царстві арктики, безлюднім,
 Дивних світел, дивних хмар,
 Там який в воді пасеться
 Самовладний білий цар?

46.

Запитався братік Ксені:
 „Що за люди ці, на сцені?
 Бігають кричать, співають,
 Мов дверей втекти шукають.
 Часто спорять: двійка, трійка,
 Мов от - от пічнеться бійка.
 Інколи й таке буває —
 Один одного вбиває.

Сміх і плач і гнів там лютий...
 Що таке це має бути?"
 Ну, а Ксеня як уміла...
 Що ж на теє відповіла?

47.

Грають гарно всі нараз, —
 Барабани скрипка й бас,
 Віольончеля і кларнет,
 Гонять мрії до планет.
 Там і гарфа і тарелі,
 Дзінькають і „тріангелі”,
 Теж почуєте альтівку
 Наче плач на переднівку...
 Гармонійно, ніжно всі,
 В мелодійности красі,
 Занесуть у світ уяв.
 Хто б і як це все назвав?

48.

Хто це — взимку чи уліті —
 Найбагатший є у світі?
 Хто з усіх є найтовстіший?
 Хто найкращий — приємніший?
 Хто найкращі носить шати,
 І не мусить купувати?
 Хто танцює безупину,
 Не спічне ні на хвилину?
 Хто людей, тварин годує,
 Хоч ніколи не працює?
 Хто не спить, бо в вічнім русі,
 І „не падає на дусі”?
 В кого рівні людські раси,
 І як зрівнює всі кляси?

49.

Що це?

„На стовпі це що за скринька?“
Запитав сестричку брат.
А сестричка відповіла:
„А це ж, бачиш, — автомат.
Центів двадцять п'ять чи більше
Кинь у скриньки цей отвір, —
Викине вона на зовні
Вартість грошей, — та папір.
Папірців там буде кілька —
Мов магічні, бо привіт
Чи то вісті супроводять
Безсумнівно в цілий світ.“

50.

Воду давши й порошок,
Разом замісили,
І по ньому кругле щось
З дерева пустили.
Іздило по ньому так,
Тонко розплескало.
Те розплескане, якраз,
В собі щось сховало.
Так попало це в окріп,
На огонь — до печі,
І зварили (чи спекли)
Дуже добрі речі.

51.

Хоч дерев тут є багато,
Та не сад це, ані ліс,
І повітря гарне чисте,
Зразу це відчує ніс.

На грядках квітки чудові
 Тут цвітують поміж трав,
 Є для купелю тут місце,
 І для ігор, і забав.
 Є й лавки, щоб відпочити,
 Походивши по стежках,
 Цвіття тут краса чарує,
 І квіток тут вабить пах.

52.

ХТО ВОНИ?

„Він” для них — немовби тато,
 А „Вона” — неначе мама.
 Всі розказують багато,
 Бож велика в них програма.
 Душі так різьблять цим робом
 Цим бо в світ відхилять двері.
 Цим характерам, особам,
 І живим, не на папері.
 — У пітьмі їм світлом сяють,
 Щоб пізнати рідну справу,
 І багато їх так дбають, —
 Їх вирощують на славу.

53.

Якщо хтось щось мудре скаже
 Чи напише, кажуть люди:
 „Дуже це думки глибокі”.
 Я з цим згідний, хай так буде.
 Розглядаючи науку,
 Пребагату вже нівроку,
 Будемо усю вважати
 І за мудру і глибоку...

То ж яка з наук наука
Є найглибша, — справедливо;
Постарайтеся назвати,
Ви самі, якщо можливо.

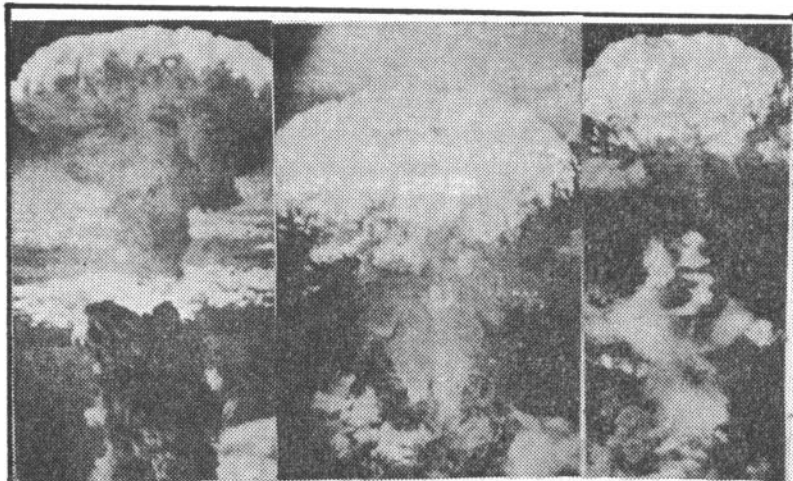
54.

ХТО ВОНИ?

Вберуть з гуми рукавиці,
Замаскують ніс, уста,
Ріжуть всіх і без ріжниць,
Справа ж ця і не проста.
 Щоб життя урятувати,
 Треба різати і в людей,
 Що шкідливе — відтинати,
 Із середини, з трудей.
Часом треба й полатати,
Чи щось вставити нове,
Вдасться, ні, — та рятувати...
Хоче ж жити все живе!

55.

Тут подію зачеплю,
Хоч не дуже милу, —
Виявив де перший раз
Атом свою силу?
 Пакости там наробив,
 Жертв у людях, шкоди...
 Може знищить сила та
 І цілі народи.
Треба силу атома
На добро змінити,
Для загального добра,
Щоб він міг служити.

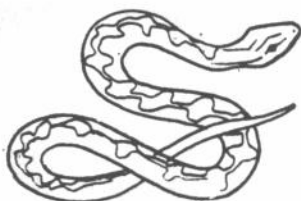

Three stages in the development of the "mushroom" cloud, photographed at intervals of twenty minutes over Nagasaki on August 9, 1945.

Devastated Nagasaki as seen from the ground. It is estimated that eighteen thousand buildings were reduced to rubble like this.

МАЛЮНОК ДО ЗАГАДКИ 4:55.

ОТРУЙНІ

Ч.Заг. 58

ГАДЮКИ

БІЛИЙ, ПОЛЯРНИЙ ВЕДМІДЬ
мал. до загадки ч. 45.

ВОСК

Ч. 58

РОДИНА ВЕДМЕДІВ. ЗАГ. Ч. 58.

56.

ВІДГАДАЙТЕ

Відгадайте ось те слово
 Невелика й штука:
 А це ж те, що всі бажають,
 Бо без неї — мука,
 Цього прагнуть українці,
 Бо ще — не наявне,
 Як одну відняти букву —
 Ім'я чуєм славне,
 Дві відняти букви чуєш —
 Тон високий ллється;
 Три віднять — твоя особа
 Раптом обізветься.

57.

Двоє „Р” і двоє „А”,
 „Д” — посередині,
 Це апарат викривальний,
 Досить знаний нині.
 У повітрі, під водою,
 Чи в землі, — здалека
 Виявить і попередить:
 Тут десь — небезпека.
 Назва ж апарату має
 Рису характерну, —
 Взад, вперед без змін читаєш
 Штуку цю модерну.

58.

ЩО ЦЕ? ЯКЕ ЦЕ МІСЦЕ?

„Бачила я лева, слона,
 Бачила я струся,
 І правдивого, живого”, —
 Каже раз Петруся...

„Ріжні роди мавп цікавих,
Тигра і пантеру,
Леопардів і ведмедів,
Вовка „ненажеру“.

Є там різні гарні птахи,
Риби і гадюки...
Все живе. Це для розваги,
Теж і для науки.

Крокодилі там великі,
Хоч немає Нілю...
Часто ходжу там з батьками
В свято і неділю.

Не Австралія це, ані
Африка гаряча.
Старших теж веде цікавість,
Як і нас, дитяча...

59.

Що це за театр найбільший,
І найбільше в нім акторів? —
Є, що визуті з усього,
Є, що хочуть ще й гонорів...

Працьовиті як мурашки —
Для добра усіх, як бджоли,
Але є ще й галапаси, —
Не працюють бо ніколи.

У театрі цім модерні
І найкращі реквізити,
Є краса, актори добрі
(Є — і сміття й паразити)

Найсильніші і найкращі
Світла є в театрі цьому. —
Мов галактика безмежна,
Що й не снилося нікому.

Я і ви — приймаєм участь
 В цьому теж театрі, діти:
 Мусим грати по - закону,
 Щоб то якось животіти...
 Що ж це за театр — пізнати
 Показав я вже дорогу,
 Щоб були уважні завжди
 І кмітливі ще до того.

60.

Зразу признаюся, цілком,
 Не второпав я ніяк.
 Голова, і руки, ноги,
 І говорить. Кажуть — мак.
 Як то воно може бути?
 Мак, дається до КУТІ.
 Щось мені, не все тут ясне..
 Гей, на поміч всі святі!

61

ХТО ЦЕ? ЩО ЦЕ?

Хто з вас знає, що то ЧІП,
 А що ЧОПИК є таке?
 Чи річ мертва, чи живе щось,
 Чи солодке, чи гірке?
 Думайте над тим солідно,
 Вздовж і вбоки, вглибину,
 А я вам таки розкажу
 Про ЧОПИКА річ дивну.
 ЧОПИК, значить, щось маленьке,
 То пестливе є слівце.
 Про слова здрібнілі певно,
 Знане вам усім, про це.
 Та не в тому заковика,
 ЧОПИК цей, таки живе.

Має руки, має ноти,
Голову, ось що нове.
Він, цілком до нас подібний,
І говорить як і ми.
Що ж за диво оцей ЧОПИК?
Де і живе з людьми?

62

ЗБАГНУТИ.

Як це слово зрозуміти,
Що то може бути —
Як хтось каже, що щось легко
Чи важко ЗБАГНУТИ?

63

ПОЯСНІТЬ

Відгадати дуже легко,
Не потрібний труд, ні плач.
Що воно таке за штука,
Називається СУРМАЧ.
А від чого то походить,
Що воно таке СУРМА?
Знати певно не пошкодить
СУРМАЧ — тут, сурем нема.

64

ЩО КАЖЕ ГОДИННИК?

На обличчі в мене числа,
На обличчі й дві руки:
Числа вказую руками,
День і ніч, цілі роки.

Приспів:

Маятник в обидва боки
Раз сюди, а раз туди,

Точно мірить свої кроки,
СТУК і СТУК — його сліди.
Руки крутяться за сонцем,
Тим показую і вам,
У котрій воно годині
Із небесних вийде брам.
Приспів: . . .

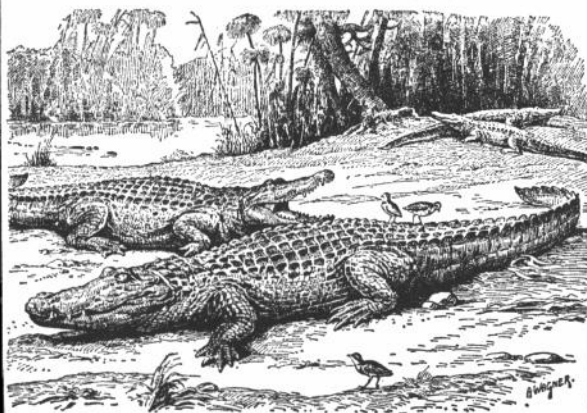
Коли сонце ранком зійде,
Чи, як хоч, коли й південь,
І як заїде, якщо треба,
Ще й подзвоню: дзень — дзелень!
Приспів: . . .

Найчастіш дзвоню я рано:
Хто куди, вставати час!
Світла зір уже погасли,
Ясний місяць вже погас.
Приспів: . . .

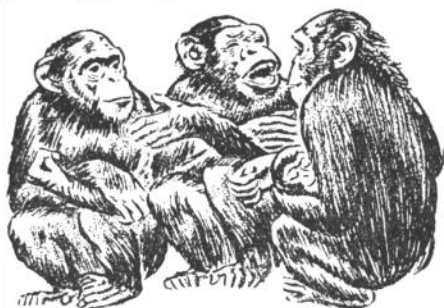
Добру всім роблю прислугу, —
Не лінуюся: тільки глянть . . .
Тож до праці всі за краще!
За майбутнє! До змагань!
Приспів: . . .

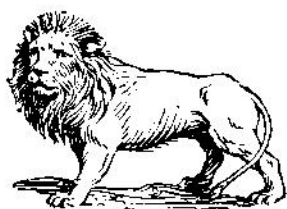
ЛІНИВЕЦЬ Ч. 29.

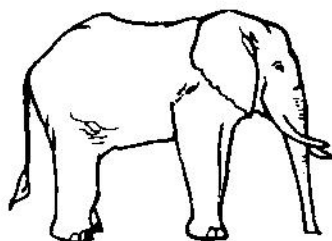
МАЛЮНОК ДО ЗАГАДКИ Ч. 58.

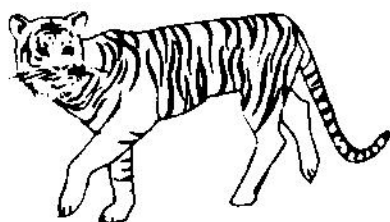
МАВПИ Ч. 58.

ЛЕВ Ч. 58.

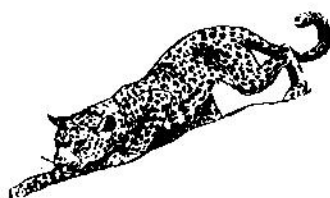
СЛОН Ч. 58.

ТИГР Ч. 58.

СТРУСЬ, МАЛ. ДО ЗАГАДКИ Ч. 37.

ЛЕОПАРД Ч. 58.

АНАГРАМИ

(від грецького *ана* — *пере* і *грамма* — *буква*) — рід віршованих загадок. Така переставка літер у слові, яка дає слово з новим змістом. Коротко: ПЕРЕСТАВКА БУКОВ У СЛОВІ. Напр.

1.

АНАГРАМА.

Наше це, вкриває кости,
Переставте букви в ньому, —
Це пора у році гарна,
Сниться взимку не одному.
(ТІЛО — ЛІТО).

2.

Це — коли людина мертва,
Кажем як? Ну, що лежить?
Букви переставте в слові,
Прудко неживе біжить.

3.

Це оселя, а не місто;
Переставте в слові тім
Так літери, щоб то можна
Було їхати на нім.

4.

Землю криє і зелена,
Це до розв'язки ключі.
Переставте тільки букви, —
Роблять пластуни вночі.

5.

Що тебе тоді огорне
Щось стративши, чи когось?
Перестав от букви, стан це
Силою робити щось.

6.

Ось і ще раз „КОЛО ЯМИ”
Тут щось буде з АНАГРАМИ
Переставте „Я” в „кінчину”,
Стане місто в цю хвилину.

7.

Як назвеш велике місто
(Про апостола Петра тут міт),
Перестав літери — вийде,
Що бажає цього світ.

8.

Слово те, — це місце в річці,
Де ти босо перейдеш.
Перестав дві букви, вдома
На подвір'ю це знайдеш.
На подвір'ю, це на фармі,
Але в місті, це не так,
Бо у школі, у рахунках
Є умовлений це знак.

9.

Птаха це домашня,
І ячка зносить,
З неї піря, м'ясо, —
Є пожитку досить.
Переставте букви,
Що б не говорити...
Буде те, що можна
Ним щось і ліпити.

10.

Деревом я виростаю,
 З мого цвіту добрий чай,
 З цвіту бджоли мед збирають
 Хто така я, відгадай!?
 Та коли ти переставиш
 В місцях букви цього слова, —
 Я зубата із заліза
 І сплять її готова.

11.

Був у світі він найменший,
 Величезну ж має силу.
 Перший доказ — Гірошіма:
 Тисячі пішли в могилу.
 Букву „А” з початку слова
 На кінець як перенести, —
 Буде це ім'я невіри.
 Сумнів — це не доказ честі.

12.

Хоч маленька це комашка
 Чує до людей любов.
 Це тому, що їй смакує
 Хоч солена людська кров.
 Переставклади два в назві,
 То лобачиш, вийде той,
 Що по пеклі все товчеться
 Каже нарід. От герой!

13.

В імені героя з твору
 Знаного всім „ГАЙДАМАКИ”,
 Що то рідним сином своїм
 Злої наробив признаки,

Перестазте тільки букви,
 Буде загадці кінець, —
 І міжнародній тут вийде
 Знаний добре всім танець.

ЛОГОГРИФИ

(грецьке *logos*, слово *gríphos* — сітка; загадка)
 ЛОГОГРИФАМИ називаються такі віршовані загадки,
 у яких, з допомогою додавання до зашифрованого сло-
 ва (яке треба відгадати перше) чи виключення з нього
 певної букви, чи складу, складається нове слово.

Візьмемо, наприклад, логогриф:

1.

Мала гарне це ім'я
 Найсвятіша Мати.
 „М” відняти — в опері
 Треба це співати.

Перше відгадати зашифроване ім'я, це є МАТИ
 БОЖА МАРІЯ, коли відняти вказану букву в логогри-
 фові „М”, тоді лишиться АРІЯ. Арія — пісня (пісні),
 що співаються в опері.

2.

Український чоловічий
 Танок гарний дуже.
 „П” спереду дай — з дощок
 Огорожа, друже.

3.

З букви „О”, то я комаха,
 І подібна до бджоли,
 Як спереду ж „Р” додати, —
 Сяю на траві. Коли?

4.

У театрі ставлять, знаєм,
 Бо від давна так ведеться.
 „Д” от вилучить із назви
 І всім додається.

5.

З букви „К” — він в Україні,
 Це не острів, але пів.
 Як відняти „К”, то значить,
 Місто, осідок папів.

6.

З ножицями у воді.
 Хто? Вгадати закортить.
 „Г” спереду ще додати —
 У повітрі полетить.

7.

Слово це все значить гарне —
 І в природі і трудах.
 „К” відняти ж — приналежність
 Це племена по „слідах”.

8.

Добра їжа чи не добра
 Всякий відчуває,
 Бо до цього спеціальний
 Змисл у роті має.
 А від назви цього змислу
 Букву „С” коли відняти, —
 Що то в полі червоненько
 Буде цвітувати?

9.

За собою всі лишають —
 По волкій ідуть землі,
 Чи по снігу коли взимку,
 Це й великі і малі.
 Вийміть „С” із того слова, —
 То щось маєте таке
 Наче скло гладеньке й біле,
 Як і скло таке ж крижке.

10.

Перший склад
 Цікава річ,
 Те, що робить
 З тістом піч.
 „РА” до цього
 Додаси,
 Хата це
 В давні часи.

11.

Це ім'я хлоп'яче знає,
 В творі званім „ГАЙДАМАКИ”.
 Другу в гамі ноту взяти,
 З нього, зробите признаки,
 Бо залишиться те місце, —
 Бережіться в нього впасти!
 Там городину на зиму
 Погребують люди скласти.

12.

В назві місця, де Христос був
 Розіп'ятий на хресті,
 Це ж бо правда історична
 Не якісь слова пусті.

„Г” як вилучиш середне
(Хай не буде це во гнів),
Прочитаєш, хто поповнив
Отой злочин давніх днів.

13.

ЛОГОГРИФ — МОНТАЖ.

„Ой на Кути доріженька,
На Кути, на Кути.
Бувай мила здоровенька,
Бо я йду в рекрути.... (нар. пісня).

Це містечко в Україні
Західній знайдете.

„Р” додати після „К”
У Східній будете.

Наступали вороги
Червоні і білі.
І це містечко у нас —
Наші Тернопілі.

МЕТАГРАМИ

(від грецького *metagrho* — вносити зміни в текст)
— віршована загадка (літературна гра), що будується
на такій заміні букви в слові, яка веде до утворення
інших слів з новим значенням. При чому в метаграмі,
як і в шараді, слів не називається, а подається описово
— їх треба відгадати. Коротко: в зашифрованому ме-
таграмою слові одну букву треба замінити іншою, щоб
змінилося значення слова.

Ось наприклад, метаграма:

1.

МЕТАГРАМА

Це сторожа, — іншим словом
 А як хто захоче
 Замінити „В” на „М” —
 Це ім'я дівоче.
 (ВАРТА — МАРТА).

2.

По дощі збирають в лісі.
 Найрадше в дубині.
 „Г” на „Т” зміни — колеса
 Мають це в машині.

3.

Невеличка річка
 В Україні в'ється,
 „Д” на „К” змінити, —
 Це — як щось скінчиться!

4.

З букви „А” це слово —
 Рoste деревина;
 З „В” — час відпочинку,
 Що має людина.

5.

В Україні воно — ЧОРНЕ.
 „М” на „Г” зміни і от —
 Як комусь щось долягає...
 Хай твій висловиться рот.

6.

І багато є і різне, —
 Деревина кожна має.
 „Г” на „Р” зміни у слові, —
 Буде те, що плут накрає.

7.

Швидка звинна і приємна,
 Дерево їй хата.
 „Б” на „Г” зміни, це має
 Хата ця крислата.
 До останнього, що вийде,
 „ГА” якщо додати,
 Це вже пісня, її будем
 Навесні співати.

8.

Ці красуні є усюди,
 Ріжновиді, кольорові,
 Їхній запах, різний колір
 То на правду є чудові.
 В більшості вони є вліті,
 Їх то любить цілий світ.
 „З” на „К” змінити в слові,
 Це тримає цілий пліт.

9.

Парі молодій у церкві
 Це на голову кладуть,
 Як вінчають, ще в нас кажуть:
 „Женяться і шлюб беруть”.
 „В” на „К” зміни в тім слові —
 Це усім покаже теж,
 Що окінчилось дівування,
 Парубочення. Авжеж!

10.

Бог уявний наших предків
 Ще поган, — у давнину
 Над худобою опіку
 Тільки мав лише одну.

Та як „В” на „К” змінити —
 Інше значення даси:
 Зерно в нім росте і зріє
 Давні — довгі вже часи.

11.

Він співає уночі
 Але радше „ліє”,
 І над ранком коли ніч
 Кінчиться, видніє.
 Замінити „П” на „Р” —
 В згаданому слові,
 Мулярам придатна річ
 Завжди при будові.

12.

Є — це дім от біля дому,
 Є великі і високі,
 Крамниці в домах всілякі,
 Вулиці тут є широкі.
 Якщо „М” на „Т” змініш —
 Люди з борошна це мають
 І кладуть його у форми,
 Щось із нього випікають.

13.

Наша славна Україна
 Має давню назву Русь.
 Ці люблю обидві назви,
 Їх ніколи не зречусь.
 Якщо в тій от давній назві
 „У” на „О” замінить хтось,
 То побачить в Україні —
 Щось рухливе інше щось.

ШАРАДИ

(від французького *charade* — базікання, бесіда) — загадка, у якій зашифроване слово (сховане, затаєне слово) складається із кількох частин, що становлять собою окремі слова, або склади взяті з поодиноких слів.

Слово, зашифроване в шараді, розгадується частинами. Візьмемо для прикладу шараду:

1.

ШАРАДИ

Перший склад — один, два зера;
Другий — квітка з колючками.
Разом — хтось, що зберігає
Перед злими ворогами.
(100 РОЖА, — СТОРОЖА).

2.

Забавка ця для дівчаток
(Починаємо з дрібнот),
Два склади, або інакше —
З двох однакових це нот).

3.

Назви першу ноту в гамі,
Та ще й ту, що понад п'яту.
Ту назвеш, що й нам судилась —
Добру чи прокляту.

4.

Є таке ім'я дівоче,
Здрібніле — річ проста.
Перший склад — це третя нота,
Другий — нота шоста.

5.

Що у тебе над очима,
 Перший слова склад (частина)
 І сто років одним словом —
 Другий — Разом це людина.

6.

Перший склад, це назва квітки,
 Дуже коротенько, —
 Лиш три букви і цвітує
 Влітку червоненько.
 Другий склад — це міра площі,
 Ще коротше звана.
 Разом є це назва хлопця
 Людям добре знана.

7.

Перший склад — питво це добре,
 Другий — з хмар паде це лід,
 Серед літа менші - більші,
 І подібні до ягід.
 Разом — це росте ростина,
 Прочитаєш, Боже мій —
 Вийдуть ягоди, що з них то
 Роблять згаданий напій.

8.

Перший склад — планета наша —
 Іншими словами.
 Другий:
 Боягуза нападе
 Навіть і між нами.
 Розгадавши ці слова,
 Хтось разом зліпить як скаче, —
 Щось живе, літає теж
 Уночі й блискоче.

9.

ХТО це?

Перший склад — це буде те,
Що горить у печі,
Але тільки по містах
Покищо ці речі.
Другий склад щоб то знайти,
То йдіть у городи, —
На землі там щось росте
Крутлої породи.

10.

Ворот він війні завзятий,
Світ зусиль в те робить вклад.
Місце ярину плекати
Слова другий буде склад.
Разом це в одному слові
Гарне місто, що й казати,
В Україні, знавши стільки —
Дуже легко відгадати.

11.

Перший склад — мала місцевість
В Україні історична.
Другий — здавна це дівчина
На голові носить звична.
Разом взяте, це ростинка
Все зелена — свого часу
Молодій, що йшла до шлюбу,
Був за головну прикрасу.

12.

Назва ця існує знана,
Треба тільки угадать.
Лишиться „нічого„ з неї
Як одне „ніщо„ віднять.
Для пояснення — це місце
Із водою, суша вкрут.
Їх багато на рівнинах,
Серед гір, гірських яруг.

13.

Є ця річка в Україні,
Навіть і в Канаді.
Думаю, вони то знані
Нашій всій громаді.
А цікавість відгадати
Нам додасть охоти;
Вони: перша в тамі нота,
Перша й буква з „НОТИ„.

ВІДГАДКИ

Загадка

- ч. 1. ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОЕТ, НАЙБІЛЬШИЙ ФІЛОСОФ МІЖ СЛОВ'ЯНСЬКИМИ НАРОДАМИ В ТОЙ ЧАС — ІВАН ФРАНКО (1856-1916). Дивися малюнок ч. 1.
- " 2. УКРАЇНСЬКА ПИСЬМЕННИЦЯ ОЛЕНА ПЧІЛКА (ОЛЬГА ПЕТРІВНА КОСАЧ-ДРАГОМАНОВА, МАТИ ЛЕСІ УКРАЇНКИ). (1849-1930). Дивися малюнок ч. 2.
- " 3. „ЛІСОВА ПІСНЯ” — ПОЕМА, НАПИСАЛА НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА ПОЕТКА — ЛЕСЯ УКРАЇНКА (Лариса Петрівна КОСАЧ), (1871-1913). Дивися мал. ч. 3.
- " 4. СВІТ — ЛІНА, — СВІТЛИНА, ФОТОГРАФІЯ.
- " 5. 100 „Я” „ТИ” — СТОЯТИ. НЕ ЙТИ.
- " 6. ОСЕЛЯ, ВІДНЯТИ „Я”, БУДЕ — ОСЕЛ.
Дивися мал. ч. 6.
- " 7. НАШІ ПРЕДКИ, ДАВНІ УКРАЇНЦІ, ВІРИЛИ В БОГА БЛИСКАВКИ І ГРОМУ — ПЕРУНА („ПЕРУН”). КОЛИ ВІД „ПЕРУН” ВІДНЯТИ БУКВУ „Н”, ЛИШИТЬСЯ „ПЕРУ”. ПЕРУ — гірська країна, республіка в Південній Америці. Близько 11 мільйонів населення.
- " 8. СЕРЦЕ, ГОРИТЬ — ПАЛАЄ ЛЮБОВ’Ю ДО ВСЬОГО, ЩО РІДНЕ, ДО ЛЮБИХ ОСІВ. ПАЛ — ЦЕ ЛЮБОВ, ЩО ЗОГРІВАЄ ДУШІ ЛЮБЛЕНИХ ОСІВ.
- " 9. ПОЦІЛУНОК, — ЦЕ „НІЩО”, ПОДІЛЕНЕ НА ДВОЄ, НА ДВОХ.
- " 10. МІД — ДІМ. СЛОВНИК ГРІНЧЕНКА: МІД — МЕДУ і МЕД — МЕДУ.
- " 11. ЖУРНАЛІСТ - ФОТОГРАФ.
- " 12. ПОСЕРЕДИНІ „ШКОЛА”, „ШКОЛИ”, СТОІТЬ БУКВА „О”.
- " 13. ГРИБИ, — РИБИ. Дивися малюнок число 13.

- " 14. 100 — „ЛЯ” (назва ноти — нота), НА КІНЕЦЬ ДОДАТИ БУКВУ „Р”, БУДЕ — СТОЛЯР.
- " 15. МІРА ПЛОЩІ „АР”, ДОДАТИ НАЗВУ НОТИ (НОТУ) „МІ”, А ТАК ДОДАТИ ЩЕ БУКВУ „Я”, РАЗОМ — АРМІЯ. ВІЙСЬКО — ЗАХИСТ ВОЛІ.
- " 16. МІСТО В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ — „КОЛОМІЯ”.
- " 17. ТАК, — КАТ.
- " 18. РАБ, — БАР. В ЧАСІ ПОВСТАННЯ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ПРОТИ ПОЛЬСЬКИХ ПАНІВ У МІСТЕЧКУ БАР, РОЗГРОМИВ ПОЛЬСЬКІ ВІЙСЬКА. ТУТ І ПОПЕРЕДНЬО НАД РІЧКОЮ „ЖОВТІ ВОДИ”, ДЕ ВПЕРШЕ РОЗГРОМЛЕНО ПОЛЯКІВ, ПОЧАВ ПРОСТУВАТИ СВОЮ СПИНУ ОТОЙ „РАБ”, ЧИТАЮЧИ ВЗАД БУДЕ „БАР”.
- " 19. ХРЕБТОВИЙ СТОВП КІСТЯКА.
- " 20. РИНКА — ПАТЕЛЬНЯ, СКОВОРОДА. Дивися малюнок число 20.
- " 21. ДОЩОВІ ХМАРИ.
- " 22. БУРЯ, — БУРЯК. = ЗАПАМ’ЯТАЙ: ПИШЕТЬСЯ БЕЗ АПОСТРОФА.
- " 23. КЛЯРНЕТ. Дивися малюнок ч. 23. Сторінка 13.
- " 24. В ГРОШІ, В ДОЛЯРИ.
- " 25. СТОЛИЦЯ ВСІХ ПРОВІНЦІЙ — ОТТАВА.
- " 26. РИНКА. ПРАВИЛЬНА НАЗВА — СКОВОРОДА, ЩО НАМ ПРИГАДУЄ ПОЕТА І ФІЛОСОФА ГРИГОРІЯ САВИЧА СКОВОРОДУ. СКОВОРОДА (1722-17-94) — син малоземельного козака. Закінчив Київську Академію. Добре володів латинською та німецькою мовами. Розумів також старогрецьку мову. Гуманіст і просвітитель, він ставився негативно до тогочасного суспільного ладу і різко його засуджував. Сковорода один з перших відвер-

то виступив проти шкільної схоластичної філософії та літератури. Писав багато. Широко знаний його вірш „Всякому городу нрав и права”. Знані широко його ХАРКІВСЬКІ БАЙКИ. Дивися малюнок число 26.

- " 27. УКРАЇНСЬКИЙ ПИСЬМЕННИК, — ГРИГОРІЙ КВІТКА-ОСНОВ'ЯНЕНКО. Перший український ПРОЗАІК нової української літератури. — ГРИГОРІЙ ФЕДОРОВИЧ КВІТКА-КВІТКА-ОСНОВ'ЯНЕНКО народився 1778 р. в с. Основа (звідси — літературний псевдонім Основ'яненко). Помер 1843 р. Типовим для Квітки-Основ'яненка сентиментально-реалістичним твором є перша його повість „МАРУСЯ” (1834). Дивися малюнок число 27.
- " 28. ІВАН КОТЛЯРЕВСЬКИЙ — (1769-1838) народився в ПОЛТАВІ. І. КОТЛЯРЕВСЬКИЙ перелицював Віргілієву „ЕНЕЇДУ” на живу українську літературну мову. (Всі книги до того часу були писані, як то привикли звати її — церковно-слов'янською мовою.). Перша друкована українська книга, написана живою народньою мовою, такою, якою говорив український нарід вже в той час, перша високо талановита національна поема, що з неї стався початок нової української літератури. Дивися малюнок число 28.
- " 29. КАЖАН-ЛИЛИК і ЛІНИВЕЦЬ. Дивися малюнок число 29. ЛІНИВЕЦЬ СПИТЬ ЗВИСАЮЧИ З ГІЛЯКИ ВНИЗ.
- " 30. КАСОВА ДОДАВАЛЬНА МАШИНКА.
- " 31. КАЖУТЬ, ЩО НАЙБІЛЬШОЮ ЗАГАДКОЮ У СВІТІ Є ЖІНКА.
- " 32. ЖИТО — МИР = ЖИТОМИР.
- " 33. ПИСЬМЕННИК.
- " 34. ВАРВАРА, відкинути останню букву „а”, буде ВАРВАР.

- " 35. ДЕРЕВО, З ДЕРЕВА ПАПІР. НА ПАПЕРІ ДРУКУЮТЬ КНИЖКИ І ПИШУТЬ, А З НИХ УСІ НАВЧАЮТЬСЯ.
- " 36. ШКОЛЯР, ШКЛЯР ВСТАВЛЯЄ ШИБКИ.
- " 37. ТІ ПТАХИ, ЩО НЕ ЛІТАЮТЬ, ТАКІ (деякі цілком не мають крил, деякі — що так назву — залишки крил): ЕМУ, СТРУСЬ, ПІНГВІН, КАССОВАРИ, КІВІ.

ЕМУ: португальське „ема” — журавель, струсь, — ВЕЛИКА АВСТРАЛІЙСЬКА БІГАЮЧА ПТАХА, СХОЖА НА АФРИКАНСЬКОГО СТРУСЯ, АЛЕ З КОРОТШОЮ ОПЕРИНОЮ ШИЄЮ, ІЗ СИЛЬНИМИ ТРИПАЛИМИ НОГАМИ, ЩО ОПЕРИНІ У ВЕРХНІЙ ЧАСТИНІ. Дивися мал. число 37, стор. ■.19.

СТРУСЬ: Майже усім найбільше знаний. Житель африканських пустель і степів, так як і верблюд. Швидко бігає на високих ногах. Дивися малюнок 37 на сторінці ■.19.

ПІНГВІН: Плаваюча морська птаха південної півкулі, яка не може літати. Її крила непридатні для літання, але добре пристосовані для плавання під час поринання. Пожива її — риби. Самиця зносить одне або два яєчка на суходолі. Коли виклюються малі з яєчок, вони покриті пухом вниз. НАЙЦІКАВІШЕ У ПІНГВІНІВ Є ТЕ, ЧОГО ЖОДНІ ІНШІ ТВАРИНИ НЕ МАЮТЬ У СУСПІЛЬНОМУ ЖИТТІ: МАЛЯТ ДОГЛЯДАЄ ЦІЛА ГРОМАДА ДОРОСЛИХ ПІНГВІНІВ, НЕ ТІЛЬКИ ЇХНІ БАТЬКИ. Дивися малюнок ч. 37, сторінка ■.19.

КАССОВАРИ: Належать до родини струсів та ему. Живуть вони в тропічній Австралії, Новій Гвінеї, на острові Ару і Керам. Це радше злотеппераментна птаха, покрита густо

грубим чорним волоссям і є близько п'ять фітів заввишки. На голові в неї, як охорона, виростає кістяний шолом. Окремо від його червоних борідок на шиї, шкіра кассовари є ясно-синя. Зносять три до шість блідо-зелених яєць до гнізда, збудованого з дрібних патичків і листя на землі, звичайно під деревом. Кассовари також не літає, але бігає дуже швидко і метко. Їсть овочі, траву-ростини, часом маленькі тваринки.

KIVI-KIVI: Рідкісна нелітаюча птаха, величини курки, з зародковими крилами. Водиться в Новій Зеландії. Живиться хробачками і полює на них вночі, як вони виходять на поверхню землі. Її особливістю є те, що вона зносить найбільші яйця як інші птахи в порівнянні до своєї величини. Дивися малюнок ч. 37, сторінка 35.

- " 38. ЧОТИРИ СТОРОНИ СВІТУ: ТОЙ СХІД, ТОЙ ЗАХІД, ТОЙ ПІВДЕНЬ, і ТА ПІВНІЧ (та, вона сестра (північ).
- " 39. ДОМНА, ПІЧ ДО ПЕРЕТОПЛЮВАННЯ металевих руд, чавунів.
- " 40. ЕТЕР — ЕФІР — грецьке. За уявленням старогрецьких філософів, це найтонша матерія, що наповнює світовий простір; на відміну від чотирьох стихій — як тоді казали, або елементів (вогню, води, землі, і повітря) позначався як „П'ЯТЕ НАЧАЛО” (квінт-есенція; фізично ЕТЕР світовий — уявлюване проміжне середовище, яке нібито заповнює світовий простір і проміжки між частинками речовин, зокрема проміжки в середині молекул і атомів, за допомогою якого в свій час пояснювали поширення електромагнітних хвиль і променистої енергії).

- " 41. ВІЙСЬКО, АРМІЯ.
- " 42. ГЛЮБ — ЗЕМЛЯ. БІЛА КРОВ — ВОДА. МІСЦЕ, ЗВІДКІЛЬ ВОДА ВИПЛИВАЄ НАЗОВНІ, НАЗИВАЄМО ДЖЕРЕЛОМ.
- " 43. ЗЕМСЬКА КУЛЯ, ЗЕМЛЯ. КОЛИ ГЛЮБ ПОЧАВ ФОРМУВАТИСЯ, ПОСТАЛИ ЗМОРЩКИ ГОРИ ГОРБАТА. ЗАПЛАКАНА — ОКЕАНИ. ТРАТИТЬ ПОВІЛЬНО ЗМОРЩКИ СТАРІЮЧИСЬ: ВПЛИВ ЗМІН ТЕМПЕРАТУРИ І ДОЩІ, ВІТРИ, МОРОЗИ, СНІГИ, ВПЛИВАЮТЬ НА ТЕ, ЩО ГОРИ НЕПОМІТНО, ХОЧ І ДУЖЕ ПОМАЛУ, МЕНШАЮТЬ. ЗА ЯКІ МІЛЬЯРДИ, МІЛЬЯРДИ ЛІТ ВОНИ ТАКИ ДУЖЕ ЗМЕНШАТЬ СВОЮ ВИСОЧИНУ.
- " 44. ВЕСНА. Перша буква є в слові Вітер.
Друга буква є в слові сЕмен.
Третя буква є в слові соСна.
Четверта буква є в слові жлеН.
П'ята буква є в слові ганНА.
Прочитавши разом великі букви у словах — вийде ВЕСНА.
- " 45. БІЛИЙ ВЕДМІДЬ. Шукай і дивися малюнок число 45, сторінка 28.
- " 46. Ксеня відповіла: ЦЕ — ТЕАТР, ЛЮДИ — ЦЕ АРТИСТИ, що вдають і наслідують та висмівають злі прикмети людей, а добрі прикмети показують для наслідування добра.
- " 47. СИМФОНІЧНА ОРКЕСТРА.
- " 48. НАША ЗЕМЛЯ — ГЛЮБ. ЗРІВНЮЄ КОЛИ ПОМРУТЬ.
- " 49. АВТОМАТ, ЩО ПРОДАЄ ПОШТОВІ МАРКИ.
- " 50. ВОДА І БОРОШНО. ЗАМІСИЛИ ТІСТО, РОЗТАЧАЛИ ТАЧІЛКОЮ. ЗРОБИЛИ ВАРЕНИКИ АБО ПИРОГИ. ВАРЕНІ — ВАРЕНИКИ, ПЕЧЕНІ — ПИРОГИ.
- " 51. ПАРК.
- " 52. УЧИТЕЛЬСТВО і УЧНІ.

- " 53. ГЕОЛОГІЯ, БО НИШПОРИТЬ ДУЖЕ ГЛИБОКО В ЗЕМЛІ. БО Ж УКОПУЮТЬСЯ ГЛИБОКО В ЗЕМЛЮ.
- " 54. ЛІКАРІ ОПЕРАТОРИ і ХІРУРГИ.
- " 55. АМЕРИКАНЦІ СКИНУЛИ ПЕРШУ АТОМОВУ БОМБУ В ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ НА ЯПОНСЬКЕ МІСТО ГІРОШІМУ, ДНЯ 6. 8. 1945 р., А ДРУГУ АТОМОВУ БОМБУ СКИНУЛИ НА МІСТО НАГАСАКІ, теж японське, дня 9 серпня 1945 р. ЯПОНІЯ СКАПІТУЛЮВАЛА. Дивися малюнок число 55.
- " 56. ЦЕ СЛОВО Є „ВОЛЯ” — ВІДНЯТИ ОДНУ БУКВУ, „В”, ЛИШИТЬСЯ ІМ'Я „ОЛЯ”, ВІДНЯТИ ДВІ БУКВИ, „ВО”, ЛИШИТЬСЯ „ЛЯ”, назва ноти, ВІДНЯТИ ТРИ БУКВИ „ВОЛ”, ЛИШИТЬСЯ „Я”, займенник.
- " 57. РАДАР.
- " 58. ЗООЛОГІЧНИЙ ГОРОД. Шукай і дивися всі малюнки число 58, сторінка 35 а струсь, ч. 37, сторінка 19. РИБИ стор. 13, число 13.
- " 59. СВІТ — ТЕАТР, ЛЮДИ — АКТОРИ. ГОДИННИК.
- " 60. „МАК” — це псевдо видатної української письменниці. Ольга Мак написала: 1) З ЧАСІВ ЄЖОВЩИНИ, 2) БОГ ВОГНЮ, 3) ЧУДАСІЙ, 4) ЖАЇРА, 5) ПРОТИ ПЕРЕКОНАНЬ, 6) КУДИ ЙШЛА СТЕЖКА, 7) ТАКИЙ ТО ТЯЖКИЙ РІК. І святі нічого не помогли, бо я і досі не знаю правдивого прізвища письменниці, хоч і питався особисто про те, в письменниці.
- " 61. ЧОПИК, здрібніле, чи інакше ПЕСТЛИВЕ слівце від слова ЧІП. ЧІП — це не значить англійське *дешевий* (хоч я і знаю родини Дешевих, на рідних землях, також де я учився). ЧІП, — це значить дерев'яна ЗАТИЧКА БОЧКИ. Або можна сказати інакше: „ДЕ-

РЕВ'ЯНИЙ КОРОК ДО БОЧКИ". ЧП — великий, значить, а здрібніле пестливе слівце від ЧП є ЧОПІК.

ЧОПІК У НАШОМУ ВИПАДКУ, ЦЕ ПРИЗВИЩЕ ЛЮДИНИ — Професора Університету в Салт Лейк Сіті, Утаг в Америці, Д. Б. ЧОПІК.

- " 62. ЗБАГНУТИ — проникнути в суть чого-небудь, осягти, зрозуміти. До кінця, повністю зрозуміти що-небудь усвідомити.

МОЖЕМО:

ЗБАГНУТИ ДУМКОЮ: — зрозуміти, уявити.
ЗБАГНУТИ СЕРЦЕМ: — (чуттям) осягнути чуттям, ВІДЧУТИ).

- " 63. ВІДПОВІДЬ:

СУРМА

*Спірдавний український
Духовий це інструмент.
Тут його не уживають.
Мало знають у цей мент.*

*Певню, що хтось колись сурмив,
Предок СУРМАЧА, — козак.
Від сурми, СУРМАЧ назвали
Прізвище й до нині, — так.*

У цьому випадку, це прізвище українця, власника книгарні „СУРМА" в НЬЮ ЙОРКУ, Пана М. СУРМАЧА.

- " 64. ПІСНЯ ПРО ГОДИННИК.

ВІДГАДКИ АНАГРАМІВ

Анаграма

- ч. 1. Відгадка подана при поясненні, як розв'язувати анаграми, — в тексті. (ТІЛО — ЛІТО)
- " 2. (ТРУП — переставити букви, буде ПРУТ, — річка в Зах. Україні).
- " 3. (СЕЛО — ОСЕЛ).
- " 4. (ТРАВА — ВАТРА).
- " 5. (СУМ — МУС).
- " 6. (КОЛО Я МИ, коли „Я” переставимо в „кінчину” — тобто на кінець слова, вийде КОЛЮМІЯ, місто в Зах. Україні).
- " 7. (РИМ — МИР).
- " 8. (ВРІД, — ДРІВ).
- " 9. (КУРКА, — КАРУК).
- " 10. (ЛИПА — ПИЛА).
- " 11. (АТОМ — ТОМА. Невірний ТОМА).
- " 12. (КОМАР — МАРКО). Товчеться як Марко по пеклі — це тоді, коли хтось непосидючий.
- " 13. (ГОНТА — ТАНГО).

ВІДГАДКИ ЛОГОГРИФІВ

Логогриф

- ч. 1. Відгадка подана при поясненні в тексті (МАРІЯ — АРІЯ).
- " 2. (АРКАН — додати „П” — ПАРКАН).
- " 3. (ОСА — РОСА).
- " 4. (ДРАМА — РАМА).
- " 5. (КРИМ — РИМ).

- " 6. (РАК — ГРАК).
- " 7. (КРАСА — РАСА).
- " 8. (СМАК — МАК).
- " 9. (СЛІД — ЛІД).
- " 10. (ПЕЧЕ — РА, ПЕЧЕРА).
- " 11. (ЯРЕМА, взяти зі слова склад „РЕ” (назва ноти), залишиться „ЯМА”).
- " 12. (Місце страчення Христа, гора ГОЛГОТА. Вилучити середнє „Г” зі слова, буде — ГОЛОТА).
- " 13. (КУТИ, додати в середину „Р”, буде КРУТИ).

ВІДГАДКИ МЕТАГРАМІВ

Метаграма

- ч. 1. Відгадка подана в тексті, при поясненні як розв’язувати МЕТАГРАМИ.
- " 2. (ГРИБИ — ТРИБИ).
- " 3. (ДІНЕЦЬ — КІНЕЦЬ).
- " 4. (АКАЦІЇ — ДЕРЕВИНА. ВАКАЦІЇ — ЧАС ВІДПОЧИНКУ).
- " 5. (МОРЕ — ГОРЕ).
- " 6. (ГІЛЛЯ — РІЛЛЯ).
- " 7. (ШВИДКА ЗВИННА — БІЛКА, замінити „Б” на „Г” — ГІЛКА. Додати „ГА” — ГАГІЛКА).
- " 8. (ЗІЛЛЯ — КІЛЛЯ).
- " 9. (ВІНЕЦЬ — КІНЕЦЬ).
- " 10. (ВОЛОС — КОЛОС).
- " 11. (ЦВЕНЬ — РІВЕНЬ).
- " 12. (МІСТО — ТІСТО).
- " 13. (РУСЬ — РОСЬ річка).

ВІДГАДКИ ШАРАД

Шарада

- ч. 1. Відгадка подана в тексті, при поясненні розв'язування ШАРАД. (100-РОЖА.)
- " 2. (ЛЯ — ЛЯ, ЛЯЛЯ — лялька).
- " 3. (ДО — ЛЯ, ДОЛЯ. Назвати треба ноти італійським способом. — У Канаді називають ноти інакше, не: ДО, РЕ, МІ, ФА і т. д.).
- " 4. (Третя нота в гамі — МІ, шоста — ЛЯ. Разом МІЛЯ, — здрібніле МІЛЕНА).
- " 5. (НАД ОЧИМА є „ЧОЛО", СТО РОКІВ НАЗИВАЮТЬ ТАКОЖ „ВІК". Отже разом додавши є ЧОЛОВІК, значить: людина).
- " 6. (МАК, — АР, — МАКАР).
- " 7. (ВИНО — ГРАД, ВИНОГРАД).
- " 8. (ОВІТ—ЛЯК, СВІТЛЯК).
- " 9. (Перший склад „ГАЗ", другий „ДИНЯ", разом — „ГАЗДИНЯ").
- " 10. (МИР — ГОРОД, МИРГОРОД).
- " 11. (БАР — ВІНОК, БАРВІНОК).
- " 12. (ОЗЕРО. Відняти „О" — тобто зеро, нічого, лишиться із слова „ЗЕРО", а це є теж НІЧОГО).
- " 13. (Перша нота в гамі є „ДО". Перша буква з „НОТИ" є „Н". Разом: ДО—Н = ДОН).

ВІДГАДКИ РЕБУСІВ

При відгадуванні цих ребусів треба взяти до уваги: у першому рядку від 1 до 4, — „НА" і так:

Ребус

- ч. 1. НА „РІ" стоїть „Д", отже буде — НАРІД.
- " 2. На „З" стоїть „ВА", буде — НАЗВА.
- " 3. На „МЕ" стоїть „Т", буде — НАМЕТ.
- " 4. На „РІ" стоїть „СТ", буде — НАРІСТ.
- У другому рядкові треба взяти до уваги: (від 5 до 8) „ПІД" і так:

ПРО ДЕВ'ЯТУ ЗБІРКУ ЗАГАДОК П. Н. „ВІДГАДАЙ”

Торонто, 31-го грудня, 1970 р.

Високоповажаний Пане Богдане Федчук!

...Вашу книжечку п. н. „ВІДГАДАЙ” (Дев'ята книжечка загадок) одержав і передав своїм унукам, нехай читають і нехай здобувають знання... Ваша дев'ята збірка загадок п. н. „ВІДГАДАЙ” є дуже корисною для молоді... я переглянув, перечитав і стверджую це...

Починаючи від сторінки 35-тої — є дуже корисне для молоді, яка ходить до школи „українознавства”. Там собі знайде коректні запити і відповіді і тим самим знайде правильний вислів українською мовою.

Щиро, ще раз дякую Вам, пане Федчук за добру пам'ять про мене...

Остаюсь з пошаною до Вас

Степан Боровець

ЩО ПИШУТЬ ПРО ОДИНАДЦЯТУ І ДВНАДЦЯТУ ЗБІРКУ ВІРШОВАНИХ ЗАГАДОК БОГДАНА ФЕД- ЧУКА.

Еспанія. Хаен, 30. 11. 1972.

Надзвичайно велике враження як тільки побачив обкладинку Вашої одинадцятої збірки. Великий державний герб і Державна печать із 1918 р. Скільки споминів про наше недавнє і славне минуле і доказ про базсмертність українського народу в боротьбі за свою державу.

Це поворот до нашої традиції дуже доцільний тому,

що він дає нашій молоді заохоту продовжувати змагання за нашу державу. В тій самій лінії Ваш твір: „Перший день листопада”, опісля відбитки українських грошей і поштових марок, що доказують, що наша українська держава мала теж ці зовнішні атрибути державності. Опісля згадка про наших героїв Базару, що дорівнюють геройським подвигам інших славних подій у світі. Вірші про наших визначних військових провідників сучасних подій. Теж гарно зложені загадки для вправи дітей і теж старших.

Зовсім слушно завважена українська душа нашого кінового артисти (Володимира Палагнюка) що з приміром для всіх як треба гордитися своїм українським походженням. Наші нові визвольні змагання Української Повстанчої Армії, гідно закінчують цю прекрасну українську збірку.

Ваша дванадцята збірка це гідне продовження попередньої. Загадки в поетичній формі про побутові речі і теж історичні пам'ятки, як пам'ятник в Києві Богдана Хмельницького і Святого володимира Великого в Києві. До дванадцятої збірки впроваджено нові жанри загадок, яких не було в попередніх збірках а саме:

АНАГРАМИ, ЛОГОГРИФИ, МЕТАГРАМИ і ШАРАДИ.

Як тільки пригадаю собі Ваші цінні збірки, уже дванадцять до-тепер, тоді бачу Вашу велику працю для нашого народу, що Ви її ведете вже багато років і це усе без матеріальної винагороди і теж без громадських почесей. Ось це горіти у службі своєму народові і дати ціль Вашому життю. Нехай Господь винагородить Вас за Вашу працю і посвяту і наш український народ збереже Вас у своїй пам'яті.

Мгр. Юрій Дроздовський.

Дорогий Колего Богдане,

Не маю нічого додати чи зауважити до Ваших збірок крім одного: Постарайтеся доконче перекласти на англійську чи французьку мови, щоб наші співгромадяни мали доступ до українських духових скарбів...

Немає сумніву, що Ваші загадки — прекрасний допоміжний матеріал до навчання української мови. Треба б більше популяризації в школах, на курсах українознавства, в університетах і т. д.

Добре було б награти пластинки, чи звукові ленти для мовних лабораторій. Все це чекає ще на здійснення, щоб використати й ефункціоналізувати Ваші збірки.

Гратулюю, дякую і бажаю дальших успіхів.

Щиро Ваш Я. Рудницький.
Вінніпег, 17. 6. 1973.

Вельмишановний Пане Федчук!

Щиро дякую за надіслані чергові випуски Ваших загадок. Дуже сподобалось мені те, що Ви запровадили ономастику й зібрали багато українських місцевих назв, засвідчених на поштових печатках цього матеріала (Мирнам, Одеса, Стрий та інш.). Це справді нове серед Ваших цінних загадок...

Треба ще підкреслити український елемент у Ваших загадках. Дуже доречно Ви питаєте молодиків про те, в котрих містах поставлено пам'ятники Шевченкові? Із кращих загадок я хотів би виділити ось цю:

Є важливе дуже місто
В Україні, — це краса.
Круглу букву переставте
У питанні „ДЕ ОСА”...

(ОДЕСА)

Поздоровляю з новим успіхом і бажаю Вам доброго здоров'я!

З правдивою пошаною щиро Ваш Яр. Слаутич.
Едмонтон, 25. 6. 1973.

Шановний Пане Федчук.

Шлю щирий привіт з Нью-Йорку і щиро дякую за гарний „дарунок-комплет” Загадок — Співомовок. Деякі з них справді оригінальні, але деякі повторяються час до часу. Думаю передати їх Слов'янському відділові Нью-Йоркської бібліотеки, де вони найдовше зберуться.

Бажаю всього добра і дальших творчих успіхів. Ваш І. Кер.

Америка, Нью-Йорк, 7 липня 1973.

Впов. П. Б. Федчук.

Я переглянув Ваші збірки загадок і найперше хочу висловити свою радість, що є у нас особи котрі мають охоту і здібність творити, приготувати цікаві і захоплюючі та приманчиві способи навчання української мови для наших дітей.

Велика шкода є для нас, що не всі діти опанували українську мову так добре щоби могли належно користати з приготованого матеріялу.

Раджу кожному учителеві набути ці книжечки (12 збірок), до своїх бібліотек, щоби легше могли випробувати загадки у своїх класах. Хоч я не мав нагоди ближче випробувати матеріял(загадок), моє вражіння є, що цей спосіб навчання українознавства багато краще вдався би в Рідних Школах у котрих є щодня навчання. У школах де є навчання тільки раз на тиждень є менше нагоди користати з цих збірок.

Однак в усіх школах вечірніх, українських, як також у державних школах західніх провінцій Канади, ці книжки дають нагоду змінювати і підхід, і тактику

і методи навчання і зацікавити дітей тим способом до навчання і думання, так, що кожний учень може користуватися ними час до часу. Кожний виховник повинен випробувати.

З поважанням, Манолій ЛУПУЛ.

Едмонтон, Альберта 22 липня 1973.

Пікерінг, 7. 9. 1973. Онт.

.... Але я сподіваюсь і буду радіти, коли цього року появиться Ваша нова книжка (тринадцята збірка віршованих загадок). Ви таки неперевершені у Ваших загадках, ...

Не одну вже вашу збірку я, діставши в „Арці”, подарувала на Різдво чи ім'янини моїм молодим друзям із Курсів Українознавства. Цим не хвалюся, але хвалюся тільки молоддю, до сердець якої Ваші збірки знайшли пряму дорогу.

На Курсах Українознавства не раз ми обговорювали (в Ошаві) Ваші загадки ...

З дружнім привітом, Лариса Мурович.

СВОБОДА, ЧЕТВЕР, 11-го ЖОВТНЯ 1973.

Д. Б. Чопик

У ДОПОМОГУ ДІТЯМ І СТАРШИМ

Напередодні Другого Світового Конгресу Вільних Українців, на якому, між іншим, будуть обговорюватись „Методи збереження української національної субстанції і розвиток культурно-суспільного життя українців у країнах їхнього поселення”, корисним було б звернути увагу української громадськості на засоби, при допомозі яких треба проводити нашу працю над самозбереженням. Перше — це наші церкви й громадські установи. Друге — українська родина. Третє — українські виховні книжки. Четверте — школи. Тут буде мова про книжки.

Церкві й родині завжди приходить з поміччю книжка. Вона є там, де навіть немає наших шкіл. Однак книжок, які допомагали б зберегти нашу субстанцію, на еміграції небагато. Вони все таки є! Тут звернемо увагу на дві такі, покищо маловідомі, книжки: 1) 12 - ти книжечкова серія ЗАГАДОК Богдана Федчука та 2) перевиданий Науково-Дослідчим Товариством Української Термінології СЛОВНИК СЛІВ, У ЛІТЕРАТУРНІЙ МОВІ НЕ ВЖИВАНИХ проф. д-ра І. Огієнка. Перша збірка пригожа для дітей, друга — для дорослих. І одна і друга збірка повинна б мати видне місце не тільки на полицях наших шкіл, церков і установ, але й у кожній родині. Дозвольте вказати чому.

На сторінках „Свободи” часто поміщуються статті (між останніми І. Головінського, Г. Дуди), які обговорюють проблему і методи нашого збереження в діаспорі. З цього видно, бо „Свобода” віддзеркалює живчик наших почуттів, що українська громада свідомо проблеми самозбереження й робить заходи, щоб її успішно приборкати. У тій праці, на першому місці стоїть збереження наших дітей. Задля них ми творимо літні осе-

лі й табори. Їм треба дати й добру книжку. І ось таку нам дає наш успішний педагог-ентузіаст і поет Богдан Федчук. Він уже видав понад 500 сторінок розваго-вишкільного матеріялу в дво-чи три-стрічкових віршиках для дітей до десятого року життя. Це поважний досьогоднішній доробок муравлиної праці нашого письменника. Численні відзиви на появу кожної нової книжечки від дітей, батьків, церков, Пласту й СУМ'у вказують на актуальність і правильність шляху, яким він веде наших маленьких, стимулюючи їх забавами до думання, підсуваючи їм при цьому для запам'ятання факти з українознавства, що подані сухо, дітьми повністю відкидаються. Богдан Федчук вчить майстерно: загадками, анаграмами, шарадами, цікавим спостереженням. Для розбудови й активізації словникового репертуару наших дітей, він дає цілий ряд віршиків п. з. Доповніть пропущені слова", як, наприклад:

Зима, зима, сипле снігом,
Всюди гарно, біло.
Гей, на двір, дівчата, хлопці
Вибігайте см...!
Швидше, хлопці,
на горбочок,
Теж і ви дівчата.
Витягайте, хто що має,
Головно — с.....! ...

Тут прості слова, багато повторень, добрий ритм і тематика, яка живо цікавить дітей, зроблять задачу „доповнити..." забавкою! Подібно й із метаграмами, де зовсім легко дитині відгадати слово, наприклад, сніг, а відтак сніп, бо говориться:

Є слівце — чотири літер: (букви)
(Взимку землю криє біло) —
Букву ж „Г" на „П" як зміниш,
Вийде зв'язане уміло.

Шаради також з приємністю відшифровуються дітьми. Ось, наприклад: назви на Житомир і Китай:

Перше — з нього чорний хліб,
Друге — це спокою час
(Іншим словом)
Разом взяти —
Місто в Україні, в нас.

Перший склад — морська тварина,
Другий — вигук, скажу: АЙ.
Разом — край найбільше людний.
Отже, прошу — прочитай!

Цікавих і влучних поетичних спостережень для дітей у збірках „Загадок” Федчука багато, але не тут місце їх перечислювати. Краще таки заглянути в книжку. Однак для орієнтації варто подати хочби тематику останніх книжечок:

9 - та збірка присвячена 75 - й річниці українських поселенців у Канаді, 10 - та — сотній річниці Канади, де поміщено також відбитки поштових печаток з українськими назвами місцевостей наших поселень. Їх репрезентує загадка:

Хоч не Україна,
Що ж то за держава?
Є у ній Одеса,
Київ і Полтава.
(Безперечно — це Канада!)

11 - та збірка присвячена 50 - літтю відновлення української самостійної держави та 25 - річчю УПА.

12 - та збірка більш розвагового характеру. В ній переважають загадки, влучні логгрифи, метаграми та шаради. Автор збірок тепер підготовляє 13 - ту книжечку й розподіляє вже написаний матеріал на додаткових 140 томів! Це величезний доробок і його нале-

жало б опублікувати! Письменникові одному це не в силах зробити та і з часом спішитися, бо він вийшов на пенсію

Праці Богдана Федчука заслуговують тепер на серйозну критику, але тільки в позитивному розумінні цього слова. Письменник під цю пору ще далі вводить новий матеріал до вже існуючих 15 500 уможовиток віршованого типу. Це дуже похвально, бо ніщо не може заступити творчих поривів надхнення.

. . . . Чи автор повинен випускати свої дальші збірки, чи ні, то наш осуд йде беззастережно за першим — так! Для добра наших дітей, ми бажаємо авторові успіхів у виданні всіх приготовлених книжок і закликаємо тих, хто може, дати йому в цьому потрібну поміч. Через СКВУ — це було б найкраще перевести....

Богдан Федчук. Торонто. 21 жовтня 1973.

Шановний Пане Б. Федчук.

....„Аж прийшов Ваш лист і в той час появилася гарна стаття у СВОБОДІ ... Про Ваше писання і я зараз пошукав рахунок і Вам чек висилаю за всі книжки ...

Я особисто любивби читати Ваші філософічні вершики, і напевно мавби багато приємности і задоволення що Ви все це можете і маєте час обдумати зложити написати ще й самому видати. Хотівбим зате Вам меду подарувати якбиște вступили до СУРМИ, щобиște були здорові і ще багато писали. Бо ми тепер мало маємо вже письменників щоби хотіли бавити або розпружувати інших”...

Здорові були. М. Сурмач.

Вельмишановні і Дорогі Пане Федчук!

... Щиро та сердечно дякуем за Ваші книжки, прочитала я кожную одну з великим зацікавленням. Ваші вірші та загадки мені дуже сподобалися. Коли ми читали з мужем Ваші книжки, то Ви нам були перед очима і дуже мило згадували, як ми разом жили в таборі в Мангаймі в Німеччині. Коли я з Вами говорила минулого місяця, хоч по телефоні, в Торонті, я почула, що Ви мені родина....

...Загадки і вірші нам сподобалися дуже, вони писані по-мистецькому.

...Посилаємо чек на \$ 10, просимо прийняти за подарунок... Чекаємо на Вашу 13-ту збірку... Коли

вишлете 13-ту збірку, то вишлю ще \$ 2. А тепер я Вам пишу вірш, може дещо не так, то пробачте...

Пане Федчук, таких людей
Як Ви, — шанувати.
Бо їх мало, щоб могли
Так як Ви писати.

Скільки праці Ви вже вклали
Для дітей у наші дні,..
Щоб свого не забували
Про рідний край в чужині.

Так зі щирости Вам пишу,
Вас не величаю,
Ваші вірші і загадки
Люди всі читають.

А на тринадцяту книжку
Я буду чекати...
І про табір у Мангаймі
Будем споминати.

Анна Кульчицька.

З великою пошаною до Вас і Вашої дружини, бажаємо Вам якнайкращих успіхів у Вашій праці. Вам щироючливі:

Анна і М. Кульчицькі.

Норанда, 28.XI. 1973. Квебек, Канада.

ЩО ПИШУТЬ УЧНІ ПРО ВОСЬМУ ЗБІРКУ ЗАГАДОК Б. ФЕДЧУКА

Богдан Федчук: „100 ЗАГАДОК ДЛЯ НАШИХ ДІТОК”. „Вигляд збірки гарний і всі знають, що там є всередині. Загадки є цікаві і мені сподобалися відгадувати. Також мені дуже сподобалися РЕБУСИ. Зміст є добрий і сподобався, бо загадки є на добрі теми і цікаві. Має вона (збірка) вартість, бо діти і навіть старші вчаться мови і уживають розум і логіки щоб відгадати їх. Деякі загадки є легкі, а чим далше — трохи тяжчі, але коли сильно думається, можна їх відгадати. Найбільше мені сподобалася загадка число „6”. Я прочитала цілу книжку і РЕБУСИ. Я думаю, книжка є дуже добра і я дуже дякую і тішуся, що Ви подарували її мені. ...

РЕНАТА ХАБУРСЬКА, уч. 8-ої кляси „Рідної Школи” при філії УНО, Торонто захід. 1974 р.

... „Мені дуже сподобалися загадки 8-ма збірка загадок Б. Б. Федчука п. н. „100 ЗАГАДОК ДЛЯ НАШИХ ДІТОК”. Вони дуже були цікаві мені читати і я їх щиро любила. Ця книжка має вартість, бо вона нам діточкам і старшим людям дає нагоду полюбити ярасу української культури і мови, бо вона є весела, сумна і жартівлива. Одне є дуже важливе, що ця книжечка охоплює теми з життя і ви її чудово написали.

Були трудні загадки і були легкі, що навіть мій батько мусів раз заглянути на відповіді. Я теж заглядала. Колись (в майбутньому), я любила би також писати загадки, але як колись буду дорослою людиною,

то ХОЧУ ВЧИТИ ДІТЕЙ В УКРАЇНСЬКІЙ „РІДНІЙ ШКОЛІ“, ТАК ЯК І ВИ ВЧИТЕ. Я не можу Вам подати числа загадок котрі мені найбільше сподобалися, бо мені ціла книжка була дуже цікава і їх всіх любила. А ті загадки, що не розуміла, то заглянула до відгадок і тоді відповіла, зрозуміла і любила. Я прочитала цілу книжку до кінця.

Не маю так багато сказати вже, але ГОРДА, ЩО ВИ, ЯК МІЙ УЧИТЕЛЬ НАПИСАВ ЦЮ КНИЖКУ й інші, які ще друкуються. Я люблю ваші думки і горда, що іду до школи. Вигляд збірки був дуже зрозумілий і дуже добре зорганізований.

ЛЮБА БУРА, учениця 8-мої класи
„Рідної Школи“ при філії УНО, То-
ронто захід. 1974 р.

ПРО ДЕВ'ЯТУ ЗБІРКУ:

Торонто, Канада. 1974 р.

... „Богдан Б. Федчук. „ВІДГАДАЙ“ — ЗАГАДКИ. (ДЕВ'ЯТА КНИЖЕЧКА ЗАГАДОК), присвячена першим українським поселенцям у Канаді. 1966 рік“. ... „Мені дуже сподобалися загадки Богдана Федчука тому, що треба думати, і добре знати українську мову, щоб відповісти на питання. В цій книжці є різні роди загадок, є історичні, географічні, релігійні і багато інших. В книжці також є такі загадки, що можна відповісти одним словом. Ця книжка має велику вартість, тому, що вона є написана по-українському. У світі є різні загадки, але вони всі писані в чужій мові. Це є перший раз в моєму житті, що я побачив збірку українських загадок. Ця книжка також виправляє граматику і українську мову. Загадки можна легко відга-

дувати але є між ними і трудніші загадки. Мені найбільше сподобалася загадка ч. 100 — „БУДЬ ПОЕТОМ”. Я прочитав тільки частину книжки, але є певний, що якби хтось прочитав цілу книжку, то він, чи вона скористають з того.

ТАРАС ОБАЛЬ, учень 9-тої класи 12-тикласної „Рідної Школи” при філії УНО в Західньому Торонті. 1974 р.

ПРО ДЕСЯТУ ЗБІРКУ ПИШЕ:

„Десята збірка віршованих загадок Богдана Б. Федчука виглядає назовні цілком інакше як всі інші книжки. Вона подібна до якихось документів. На обклаדках печатки поштових урядів, що мають українські назви. Це є назви місцевостей українських поселенців. Ці назви привезли наші поселенці українські у своїх серцях з України і назвали ними тут свої оселі, щоби їм пригадували рідну Україну, звідкілля вони приїхали. Читаємо печатки поштових урядів і назви українських осель одночасно, а вони всі разом не що інше, а ціла УКРАЇНА: UKRAINA, NEW KIEV, DNIEPER, SEECH, ODESSA, CHORTITZ, KALYNA, MYRNAM, ZELENA, SIRKO, PRAWDA, STRY, KOMARNO, HOROD, PETLURA, JAROSLAW, TARNOPOL, OLHA, MAZEPPA, KULISH, а з Америки є також печатки: KIEF, MAZEPPA і багато Одес. В Канаді є ще багато більше осель з назвами українського походження.

Ці всі назви, це державою затверджені історичні свідки, що ЗАХІД КАНАДИ загосподарили українці, що вклали багато праці і труду в розбудову Канади. Це їхня велика заслуга і ми є горді всі з того. Збірка видана 1967 р. і присвячена СОТІЙ РІЧНИЦІ КАНАДИ

і 50-тій річниці відновлення і проголошення УКРАЇНСЬКОЇ САМОСТІЙНОЇ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

Загадки в збірці є цікаві і мудрі. Багато загадок мають українські історичні теми. Ці загадки сподобалися мені. В них розказано, малі події про перших українців піонерів. Історія є дуже важлива особливо для українців. Ця книжечка хоч мала, має історичну вартість. Ця вартість — дорогоцінна.

Пересічно ці загадки є дуже легкі, тільки треба розумно відгадувати. Всі загадки мені сподобалися.

Ця книжка наświetлює події перших українських поселенців у вільному світі. Ці українці, не забули про Україну, а українські назви осель були для них як „Свшан-Зілля”. Із цілої збірки загадок довідуємося про українських піонерів, котрі в серцях принесли традиції, звичаї і мову. Велику пошану треба дати першим українським піонерам, бо вони затримали нам українські традиції в новому, вільному світі... Я прочитала цілу книжечку...

АНДРУСЯК РОМА, учениця 10-тої
кляси 12-тиклясної „Рідної Школи”
при філії УНО в Західньому Торонті.
1974 р.

